

VERSLAG VAN EEN BROEDVOGELINVENTARISATIE VAN HET TERREIN OM
DE RIOOLZUIVERING AMSTERDAM-NOORD

Marcel Tonkès

In 1986 werd voor de eerste maal een broedvogelinventarisatie uitgevoerd op het terrein rond de Rioolzuiveringsinstallatie in Amsterdam-Noord. Het doel hiervan was om het effect van de nieuw aan te leggen Ringweg-Noord op de broedvogelstand vast te kunnen stellen en de ornithologische waarde van het gebied te kunnen aangeven. Het is de bedoeling om tot minstens twee jaar na de ingebruikname van de Ringweg-Noord het terrein te blijven inventariseren.

BESCHRIJVING VAN HET TERREIN

Het geïnventariseerde gebied ligt in Amsterdam-Noord en wordt ingesloten door het Noord-Hollandskanaal, de snelweg Amsterdam-Broek in Waterland/Purmerend (de Nieuwe Leeuwarderweg) en het dijklichaam van de Ringweg-Noord. De Rioolzuiveringsinstallatie bestaat uit een gebouw, een aantal watertanks, enkele zuiveringsbakken en een aantal grote slibbassins. Het geheel wordt omgeven door een sloot met een breedte van ongeveer 5 meter.

Het geheel wekt de indruk verzonken te liggen doordat het geheel omringd wordt door dijklichamen. Deze dijklichamen zijn tevens groeiplaats voor een groot aantal heesters. Aan de voet van deze dijklichamen is een boomsingel aangelegd die al dan niet een onderbegroeiing heeft. De boomsingel was tot 1982 dichtgegroeid met verschillende soorten heesters, maar destijds zijn hier grote hoeveelheden slib gestort waardoor grote delen met heesters afstierven en zelfs nu nog enkele Canadese populieren sterven. De bomen in de boomsingel zijn vrijwel allemaal Canadese populieren met een lengte van ongeveer 15 meter. Er staan ook een aantal schietwilgen met een lengte van ongeveer 12 meter.

Op de dijklichamen komt een gevarieerde beplanting voor bestaande uit o.a. Spaanse aak, meidoorn, vlier, zwarte els, schietwilg, es, esdoorn, zomer-eik, iep en zachte berk. Op de dijk staan verspreid enkele oude vlieren. De onderbegroeiing van de boomsingel bestaat vrijwel geheel uit vlier, grote brandnetel, klis en diverse distelsoorten.

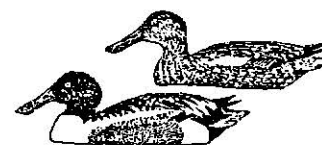
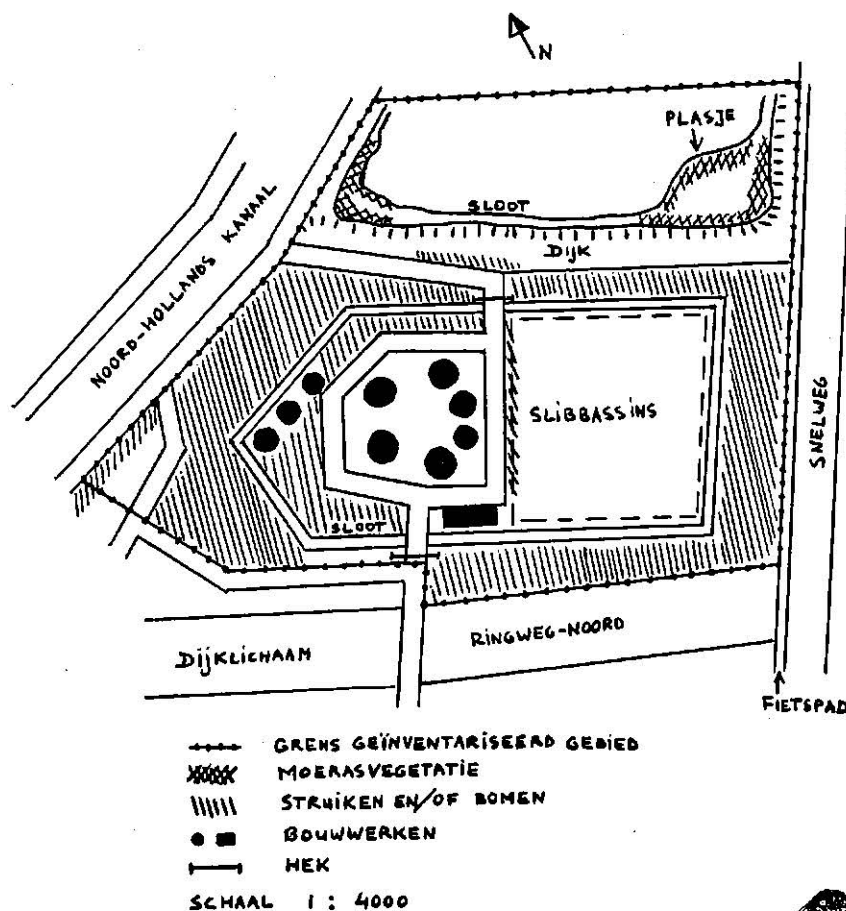
Aan de andere zijde van het noordelijke dijklichaam ligt een ruig terrein dat enkele jaren geleden werd ingericht als motorcross-terrein. Dit werd echter korte tijd later weer ongedaan gemaakt omdat de grond die gebruikt was om het terrein op te hogen (het was eerst een moeras) zwaar verontreinigd bleek te zijn. Als restant van het voormalige moeras zijn slechts een sloot en een klein plasje overgebleven. Deze zijn beide begroeid met riet, lisdodde en wilgeroosje, met hier en daar nog wat moerasandijvie. De sloot en het plasje zijn ook in de inventarisatie betrokken.

Ten noorden van het gebied ligt het grasland van Waterland. Zuidwestelijk en oostelijk van het gebied ligt bebouwing, de minimale afstand hiervan bedraagt ongeveer 500 meter. Zuidelijk ligt een verruigd terreintje en een volkstuin-complex.

METHODE

Het terrein is geïnventariseerd volgens de uitgebreide territoriumkarteringsmethode (Hustings *et al* 1985). Er werd van 2 maart tot en met 29 juni 1986

geïnventariseerd. Dit gebeurde 18 maal, waarvan 14 rondes van 3 uur en 4 rondes van $1\frac{1}{2}$ uur. Elke ronde bestond uit twee delen, namelijk van een uur voor tot een half uur na zonsopgang en van $1\frac{1}{2}$ uur na tot 3 uur na zonsopgang. De 4 rondes van $1\frac{1}{2}$ uur vertegenwoordigden een van deze twee delen. Elke ronde werd een andere route gekozen om zo de trefkans gelijkelijk te verdelen. Over het algemeen werd met goed weer geïnventariseerd; geplande tochten op dagen met veel wind en/of regen werden uitgesteld.

RESULTATEN - BROEDVOGELS

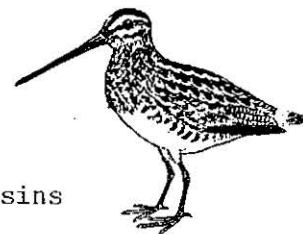
Dodaars	1	Ekster	7
Wilde Eend	12	Winterkoning	8
Slobeend	2	Heggenus	3
Kuifeend	3	Bosrietzanger	8
Tafeleend	3	Kleine Karekiet	3
Fazant	3	Spotvogel	1
Waterhoen	2	Tuinfluit	8
Meerkoet	7	Zwartkop	9
Scholekster	2	Tjiftjaf	3
Bontbekplevier	1	Fitis	11
Tureluur	1	Merel	12
Holenduif	1	Zanglijster	1
Houtduif	10	Pimpelmees	1
Koekoek	1	Koolmees	11
Witte Kwikstaart	3	Staartmees	1

*Tuinfluiter**René Pop**Kleine Karekiet**Peter Scova-Righini*

Ringmus	7
Groenling	1
Kneu	3

NIET-BROEDVOGELS

Blauwe Reiger - regelmatig foeragerend aanwezig
 Lepelaar - in het voorjaar en tot ver in de zomer vrijwel iedere dag enkele exx
 Krakeend - van herfst tot voorjaar enkele exx
 Wintertaling - idem
 Bergeend - tijdens de broedtijd steeds een paartje in de buurt
 Brilduiker - in de winter enkele exx
 Nonnetje - idem
 Sperwer - in de winter 1-2 exx
 Bruine Kiekendief - tijdens de broedtijd af en toe foeragerend
 Blauwe Kiekendief - tijdens de winter af en toe foeragerend
 Boomvalk - regelmatig jagend (broedde in de omgeving)
 Torenvalk - idem (verscheidene paren)
 Waterral - het hele jaar aanwezig
 Watersnip - in de herfst soms 100-200 exx aanwezig
 Houtsnip - in herfst en voorjaar soms enkele exx aanwezig
 Grutto - regelmatig op de slibbassins
 Oeverloper - in de trektijd steeds enkele exx bij de slibbassins
 Witgatje - idem
 Bosruiter - idem
 Kluut - tijdens de broedtijd regelmatig foeragerend op het slib
 Ransuil - behalve in de broedtijd het gehele jaar aanwezig met 2-8 exx (roest-plaats in de buurt)
 Grote Bonte Specht - het gehele jaar 1-2 exx (slaapt 's winters in een nest-kast)
 Boerenzwaluw, Huiszwaluw & Gierzwaluw - foeragerende exx
 Grote Gele Kwikstaart - in de herfst vaak 1 ex
 Vlaamse Gaai - het gehele jaar aanwezig
 Kauw - in de populieren bevindt zich een slaappleats van 150-200 exx
 Zwarte Kraai - het gehele jaar aanwezig
 Rietzanger - in de broedtijd tweemaal gehoord
 Braamsluiper - éénmaal gehoord
 Grasmus - verscheidene malen gehoord, in 1985 2 paar
 Goudhaantje - elke winter in redelijk aantal
 Bonte Vliegenvanger - elke herfst enkele doortrekkers
 Roodborst - slechts éénmaal gehoord
 Koperwiek - elk jaar in de trektijd volop aanwezig
 Kramsvogel - idem
 Vink - het gehele jaar foeragerend aan te treffen
 Putter - idem
 Keep - in herfst en voorjaar enkele groepjes
 Sijs - idem

VERWIJZING

Hustings, M.F.H. et al. 1985. Vogelinventarisatie. Wageningen & Zeist.

Marcel Tonkes
 J.P. Thijsseplein 40
 1031 TS Amsterdam

CHECKLIST VAN DE VOGELS VAN 'GROOT-AMSTERDAM'

Kees Hazevoet
Willem vd Waal

Als eerste stap naar een 'Avifauna van Groot-Amsterdam' is een checklist samengesteld van alle binnen dit gebied vastgestelde vogelsoorten met een globale aanduiding van hun status. Hiertoe werd een werkgroep samengesteld bestaande uit Kees Hazevoet, Gerald Oreel, Wim vd Schot, Fred Vogelzang en Willem vd Waal, opererend onder de naam Avifauna Commissie Amsterdam (ACA).

De lijst is samengesteld door middel van literatuuronderzoek en aan de hand van dagboek aantekeningen. Tevens werden waardevolle opmerkingen ontvangen van de volgende personen: J.J. Frieswijk, Henk de Groot, Jowi de Roever, Karel Straatman en A.N. Swart.

Het gebied waarop deze lijst betrekking heeft beslaat de gemeenten Amsterdam, Haarlemmerliede en Spaarnwoude (alleen het gedeelte ten oosten van de Machineweg en Spaarndammerdijk), Amstelveen, Aalsmeer (alleen het gedeelte ten noorden van de Bosrandweg gelegen in het Amsterdamse Bos), Ouderkerk a/d Amstel, Diemen, Weesp en Muiden (met de Vecht als oostelijke grens).

De volgende tekens worden in de lijst gebruikt om een indruk te geven van de status van de betreffende soort in ons gebied:

- A - jaarlijkse broedvogel sinds 1975
- B - onregelmatige broedvogel (minstens éénmaal sinds 1900)
- W - winter (december-januari-februari)
- V - voorjaar (maart-april-mei)
- Z - zomer (juni-juli-augustus)
- N - najaar (september-oktober-november)
- X - sinds 1975 jaarlijks vastgesteld in de aangegeven periode
- O - onregelmatig (niet jaarlijks) vastgesteld in de aangegeven periode
- - niet vastgesteld in de aangegeven periode

De lijst is bijgewerkt tot en met 31 december 1986.

	W	V	Z	N		W	V	Z	N
Roodkeelduiker	O	O	O	O	Kuifaalscholver	O	-	-	-
Parelduiker	O	O	-	-	Roerdomp	B	X	X	O
IJsduiker	O	O	-	-	Woudaapje	B	-	O	O
Dodaars	A	X	X	X	Kwak	-	O	O	O
Fuut	A	X	X	X	Ralreiger	-	O	O	-
Roodhalsfuut	X	O	O	O	Koereiger	-	-	O	O
Kuifduiker	X	O	-	O	Kleine Zilverreiger	-	-	O	O
Geoorde Fuut	B	X	O	O	Grote Zilverreiger	-	-	O	O
Noordse Stormvogel	-	-	-	O	Blauwe Reiger	A	X	X	X
Stormvogeltje	O	-	-	O	Purperreiger	O	X	X	O
Vaal Stormvogeltje	-	-	-	O	Zwarte Ooievaar	-	O	O	-
Jan van Gent	O	-	-	O	Ooievaar	B	O	O	O
Aalscholver	X	X	X	X	Zwarte Ibis	-	-	O	O